

20 בדצמבר 2021

לכבוד,
פקד דרור פרימן – מפקד מחלקת חקירות
תחנת ראשון לציון שפלה
מרח' ז'בוטינסקי 106 ראשון לציון
שלום רב,

הנדון: חקירת איומים והטרדות על אתרים המנגישים מידע לציבור

ארגון העיתונאים בישראל, מתכבד להגיש את עמדתו, במסגרת ערר שהוגש בהתייחס לנדון על החלטת משטרת ישראל מיום **4.9.2021**, שלא לחקור תלונה שהוגשה בפניה (מס' 255597) שנפתח בגינה תיק במשטרה (מס' 519079/2021), והכל כפי שיפורט להלן.

1. ארגון העיתונאים בישראל, מייצג את רוב העוסקים במקצוע העיתונות בארץ, בכל כלי התקשורת - הממוסדת והעצמאית - בכל המקצועות, עיתונאים שכירים ופרילאנסים כאחד. ארגון העיתונאים בישראל הוא הארגון היציג של עיתונאים ברוב כלי התקשורת, וככזה עוסק בנושאים של תעסוקה, ובמקביל אנו פועלים במגוון זירות למען חופש העיתונות וזכות הציבור לדעת.

בהתאם למידע שהובא בפנינו עולה כי העורר, מר גיא זומר (להלן: "מר זומר") נתון מזה תקופה ארוכה למתקפות אישיות בדרך של הטרדות ואיומים עליו וזאת אך ורק בשל פעילותו להנגשת מידע לציבור באמצעות אתר "תולעת המשפט" ואתר "מידע לעם". באתר תולעת המשפט מפורסמים כל פסקי הדין והחלטות של בתי המשפט בישראל. באתר "מידע לעם" מצויים למעלה מ- 5,000 תשובות לבקשות שניתנו למבקשי מידע שונים לפי חוק חופש המידע. יצוין כי אתרים אלה מנגישים את המידע המשפטי כאמור לציבור בחינם ומאחורי האתרים אין אינטרס כלכלי זולת זכות הציבור לדעת.

2. הטרדות ואיומים אלה, כעולה מהתלונה שהוגשה למשטרה ביום 1.8.2021 כאמור על ידי מר זומר וכעולה מן הערר, לא זכתה למענה על אף חריפות הדברים העולים ממנה לרבות איומים להביא לפגיעה פיזית במר זומר. בהתאם למידע שהובא בפני מרשנו עולה כי התלונה אף נסגרה ביום 4.9.2021, כי "...בעקבות תלונתך המשטרה פתחה בחקירה, במסגרתה נחקרו חשודים בביצוע עבירה/עבירות פלילית/יות. עם זאת לא נמצאו ראיות מספיקות להעמדת/העמדתם לדין. ככל שיתקבלו ראיות חדשות או מידע חדש, יבחן חידוש החקירה בכפוף להוראות הדין". – לשון החלטת המשטרה. ומכאן הערר שהוגש על ידי מר זומר.

3. עוד עולה כי חלק מן האיומים והטרדות כלפי מר זומר מתועדים ואין מדובר במקרה חריג לכלל אלא הכלל. הרקע לאיומים וההטרדות הוא מידע משפטי המצוי באתר "תולעת המשפט" ועל רקע פרסום המידע.

4. בנוסף, האיומים וההטרדות הם מצד אנשים או גופים שונים, במקרים שונים על רקע פרסום המידע המשפטי הנוגע להם באתרים. מדובר באנשים או גופים שונים המבקשים להטיל את אימתם על מר זומר וחברי העמותה המפעילה את האתרים, כדי להביא למניעת פרסומים שאין כל מניעה חוקית או מניעה מכל סוג מלפרסם זולת העדר רצונם של אותם אנשים או גופים שהמידע יפורסם, תהא הסיבה אשר תהא.

5. סגירת התלונה במשטרה ללא חקירה לעומק יש בה כדי התרת דמו של מר זומר ופעילים נוספים ובתוך כך, יביא לפגיעה בזכות הציבור לדעת תוך אפקט מצנן על זכות זו תוך פגיעה בעקרון הפומביות שהוא חלק ממשטר דמוקרטי. האפקט המצנן עלול לפגוע פגיעה אנושה בזכות הציבור לדעת ואנדי וורמוס שבנה ביחד עם גיא זומר את האתרים, על חשבונם ובזכות היכולות הטכנולוגיות והמשפטיות שלהם, עלול לסגת מהעבודה החשובה הזאת מחשש לפגיעה אמיתית בחייו.

6. בכך שהמשטרה סוגרת את התיק, היא בפועל מחזקת גורמים פליליים שאינם מעוניינים שפרטי ההליכים המשפטיים שלהם יהיו שקופים ונגישים לציבור באמצעות עיתונאים. ובכך עלולה המשטרה לסייע לחיזוק העולם העברייני במקום לחזק את מניעת הפשע.

7. עיתונאים רבים נעזרים במידע המובא בשני האתרים הללו ובכך, הם מנגישים את המידע המובא באתרים הללו לציבור. האתרים מהווים קרקע פוריה לארכיון מקיף

הכולל החלטות משפטיות ופסקי דין והתרת הרסן מאנשים או גורמים המאיימים על מר זומר, מתוך מטרה פסולה להביאו להסרת ידיו ויתר שותפיו מפרויקטים אלה תביא בהכרח לפגיעה בעקרון הפומביות ופגיעה בחופש העיתונות, ההולכים יחדיו. (עדויות לשימוש שעושים עיתונאים באתר תולעת המשפט מצורפים למכתבנו זה)

8. בהקשר זה נזכיר, כי לא לכל העיתונאים בישראל קיימת גישה לתיקים המתנהלים בבתי המשפט השונים לרבות להחלטות על ידי הרשמה למערכות השונות (כגון "נט-המשפט") או מאגרים משפטיים, אשר רובם ככולם פתוחים לבעלי מנייים בלבד. לפיכך, שני אתרים אלה, תוך זמן קצר תפסו מקום חשוב בהנגשת המידע בחברה הישראלית ופגיעה בקברניטי האתרים – ומנגד – התעלמות מתלונה בנושא זה של איומים והטרדות הינה חמורה לאין שעור, ומהווה למעשה פגיעה בעקרון הפומביות, חופש העיתונות וזכות הציבור לדעת.

9. למרבה הצער, רשויות המדינה בכלל ורשויות המשפט בפרט אינם נגישים באותו אופן לציבור העיתונאים, ולא תמיד זמינים לסייע בסוגיות שונות החשובות לתחקירים העיתונאיים השגרתיים, ולכן היעלמותו של אתר תולעת המשפט תיצור חלל עצום ותפגע באופן אנוש בזכות הציבור לדעת.

10. בית המשפט העליון עמד בשורה של פסקי דין על חשיבותו של עקרון פומביות שהוא כאמור עקרון יסוד של כל משטר דמוקרטי, ועל חשיבותו ומרכזיותו אין חולק.

בתמצית ניתן לומר כי שלושה רציונלים עיקריים עומדים ביסודו של עקרון הפומביות: רציונל הראשון הינו ההכרה בזכות הציבור לדעת, המבוססת על חופש הביטוי וחופש העיתונות, הן בהיבט הנוגע לזכות הציבור לקבל מידע על פעולתן של הרשויות, והן בהיבט הנוגע לחשיבות הפרסום ברבים ככלי לעיצוב השקפותיו ודעותיו של הפרט בחברה דמוקרטית; הרציונל השני הינו תרומתה של הפומביות לשיפור איכות ההחלטה הניתנת בסיום ההליך; הרציונל השלישי נשען על חשיבותו של עקרון זה ביצירת אמון הציבור ברשויות הציבור בכלל ובבתי המשפט בפרט, שכן הוא תורם ליצירתה של מראית פני הליך עשיית הצדק באופן המקדם אמון זה¹.

¹ בג"ץ 5917/97 האגודה לזכויות האזרח בישראל נ' שר המשפטים, פורסם ביום 08.10.2009.

הנה כי כן, לא בכדי קבע בית המשפט העליון כי הרציונל הראשון כולל בחובו את חופש העיתונות, המשמש את התקשורת, המכונה גם – הרשות הרביעית, הרשות המבקרת. עיתונות חופשית משמשת ככלי מרכזי בחשיפת מידע על השלטון ועל אחרים ובהבאתו לידיעת הציבור. ככזו, התקשורת מהווה גורם מאזן לכוחו של השלטון, ומבטיחה כי האחרון לא יפגע בעקרונות הדמוקרטיים. מלבד היכולת לפקח על הממשלה – התקשורת מבטיחה זרימה חופשית של מידע והשמעה תדירה של דעות שונות ומגוונות. היא מאפשרת לאזרחים רבים יותר להשתתף בתהליך הדמוקרטי תוך אספקת המידע הדרוש להם לשם כך.²

11. נוכח דברים אלה, ראוי כי פרויקטים וולונטריים כמו אתר תולעת המשפט ואתר מידע לעם ימשיכו את פעילותם השוטפת, ללא חשש של קברניטי העמותה לפגיעה בביטחונם האישי והמשפחתי ואשר בבסיס פעילותם הם מקדמים את העקרונות הנזכרים לעיל קרי, עקרון פומביות הדיון, חופש העיתונות ואת היכולת של עיתונאים לגשת לארכיון מידע בלי חסמים (בין היתר כלכליים) המונעים מהם את הגישה לעיון בתיקים ו/או בהחלטות של כלל הערכאות השיפוטיות בישראל.

12. הואיל והעבודה העיתונאית מחייבת בדיקה מעמיקה של חומרים לרבות החלטות בית המשפט, הרי שכפי שלא ראוי להטריד ולאיים על עיתונאים לאור עבודתם העיתונאית, בוודאי שלא ראוי לעשות כן לכל גוף אשר בוחר להעביר מידע חופשי לציבור. ובנסיבות דנן, על משטרת ישראל לפעול במלוא החומרה ולפתוח בחקירת אירועי ההטרדה והאיומים בצורה מעמיקה כלפי מי שמנסה לפגוע בעקרונות הדמוקרטיה, ובכלל זה בעקרון פומביות הדיון, בזכות הציבור לדעת, וכנגזרת מכך בחופש העיתונות – וחמור מכך, כלפי מי שמנסה לאיים ולפגוע באזרחים מן השורה.

13. מלבד הפגיעה בעקרון פומביות הדיון, בזכות הציבור לדעת והפגיעה הקשה במר זומר ובשותפיו לעשייה, הרי שאם מאגרי מידע נגישים וחינמיים לא יהיו נגישים לציבור הרחב אין ולא יכול להיות חולק שעיתונאים רבים יוותרו אל מול שוקת שבורה, שכן לא תהיה בידם האפשרות לקבל מידע רלבנטי וחשוב לצורך עבודתם העיתונאית ולצורך העברת מידע אמין ומהימן לציבור כולו.

² בג"ץ 2996/17 ארגון העיתונאים בישראל - הסתדרות העובדים הכללית החדשה נ' ראש הממשלה, פורסם ביום 23.1.2019.

14. לפיכך, יש מקום לקבל את הערר ולהורות על פתיחת חקירה מחדשת בעניין שבגינה הוגשה התלונה.

בכבוד רב ובברכה,

ענת סרגסוטי, אחראית חופש העיתונות, ארגון העיתונאים בישראל

העתק:

**נורית קנטי, יו"ר ארגון העיתונאים בישראל
אלי גרשנקרוין, מנכ"ל ארגון העיתונאים בישראל
גיא זומר, תולעת המשפט
עו"ד אמיר בשה, ארגון העיתונאים בישראל**